

2013. november 2.:

Budapest, 2013. november 2., szombat (OS) -MARADJANAK LÁTHATATLANOK?- "zavarodott arccal, furcsa testtartásban, pszichiátriai betegek, akikkel tele van az utca" avagy Magyarország és a stigma 2013-ban...

Egy hölgyet atrocitás ért a 4-es 6-os villamos megállójában. Elmondása szerint egy másik hölgy ki akarta tépni gyermekét a kezéből. A riportból minden kiderül: a tettes idős volt, roma, hajléktalan és mentális problémával élő. Egy az olyan "pszichiátriai betegek közül, akikkel a riport szerint tele van az utca", akikre -amint a riportból kiderül- remek intézmények; hajléktalan szállók és akut kórházi ágyak várnak, csak sajnos -és ez a műsorvezető perspektívája- ez itt a legfőbb társadalmi probléma - az intézményekből soha sincs elég ügyebár... Eközben a világ az intézménytelenítés felé tart. A PÉF is részt vesz ebben a programban, amelyet a magyar kormány is támogat és amely egy 30 éves program része. Sokat dolgozunk azon, hogy a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezménynek megfelelően a közösségbe való befogadást, a közösségben való élethez való jogot a pszichoszociális fogyatékkal élők esetében megvalósítsuk Magyarországon. Nagyon nagy kárt okoz a hamis, igaztalan megállapítás, mely pl. az intézményi kiváltás folyamatának ellenzőinek a táborát erősíti. A riport általánosan veszélyesnek állítja be a pszichiátriai diagnózissal élőket. Gizella néni (a gyanúsított) az Oltalom Karitatív Egyesület szociális munkása szerint a hajléktalan szálló egyik színfoltja és mivel ő ismeri, nem is tart tőle.

A műsorban egy addiktológus(?), egy civil szervezeti vezető Iványi Gábor (aki amúgy lelkész, de most épp marginalizált csoportok közt szegregál és többször használja az elmeosztály és elmebeteg kifejezéseket, amelyeket ma már szinte senki nem ejt ki a száján és Európában ismeretlen fogalmak) és egy mentális problémával élő lány is nyilatkozik arról, ma mi mit jelent. Mit a hajléktalanság, mi a pszichiátriai betegség és kell-e a mentális problémával élőkötől félni? A riport rásegít a válaszra, hogy igen. Egyértelműen kiderül a műsorból, hogy a társadalomnak kizárólag vakfoltja van mind a hajléktalanokra, mind a mentális problémával élőkre, és, hogy a hajléktalanok körében nagy számban akad felhasználó és vica versa, illetve, hogy a kórházi osztályokon a profiltiszta, vagyis nem hajléktalan pszichiátriai betegeket szeretik fogadni, a műsor két alapkérdésére a válasz azonban elkent sugallat marad. Hajléktalan és beteg egymást milyen mértékben átfedő szocioökonómiai státuszok? Kell-e félni a pszichiátriai betegektől? Végig homály fedi a film egyik középső képkockáján pár percre bemutatott és megszólaltatott -vezetőláncon sétáltatott- gyanúsított diagnózisát (talán soha nem is foglalkozott vele pszichiáter), így szociális munkása önkényes távdiagnózisára kell hagyatkoznunk, aki omnipotensen zárja rövidre az orvosi, vagy pszichológusi "szakvéleményét" éppen annyival, amit és amennyit szociális munkásként nem lenne kompetenciája kijelenteni: "az a pszichiátriai beteg kategória, akitől nem kell félni, de megértem, hogy a hölgy megijedt, mert nem ismerte Gizella nénit és ebből a helyzetből tényleg bármi történhetett volna". Arról nem szól a hírnök, hogy ha valóban beteg a gyanúsított, vajon mit keres pórázon és miért nem az erre szánt intézményben van (pl. az IMEI-ben). Az RTL Klub műsorának fő üzenete - szakmaiatlansága ellenére is- látványos; a pszichiátriai betegek kérdését 2013-ban ugyanúgy kezeljük, mint a hajléktalan problémát vagy a roma kérdést: a kirekesztett csoportból bűnbakot képezünk, stigmatizálva őket ("a hajléktalanok nem motiváltak, ezért őket nem vesszük fel az osztályra"), de még a pozitív forgatókönyv szerint is csak sehogyan, bízva abban, hogy ezek az emberek láthatatlanok maradnak. De addig is veszélyesek... A média alapvető kötelessége volna, hogy "jó szóval oktasson" és, hogy mindent megtegyen a társadalmi csoportok marginalizálódása és a stigmatizálás ellen. Itt és most az ellenkezője sikerült. Pedig soha nem volt akkora szükség az ellenkezőjére.

Kiadó: Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum PÉF